

A CSODA

Gobby Fehér Gyula

Hideg, ködös őszi reggel volt. Fázósan húzódkodott össze, s haragudott magára, amiért csak kiskabátot húzott ebben az időben.

Ilyen reggeleken keseredett el legjobban. Ilyenkor, a beléje csapó hideggel együtt, vágódott agyába a gondolat, hogy félresikerült ember. Egy eltolt alakítás, rossz szerep. Mindig vágyott valamilyen nagyságra, dicsőség után áhítozott, vagy talán nem is arra. Ezekért a frázisokért is korholta magát, mert nem fejezték ki azt a belső gazdagságot, azt a nyugodt, állandó alkotó örömet, ami után csakugyan sóvárgott. Mert jó lett volna a hírnév dicsőség nélkül is, csak tehetséget érzett volna magában, bármilyent is, csak tehetség lett volna. A ködös őszi reggeleken mindig ez jutott eszébe, s a közeledő rossz hangulatú nap várásában mindig felhánytorgatta magának, hogy soha nem talált önmagában egy csöpp tehetséget sem.

Emlékezett rá, hogy már kiskorában, amikor egyszer lemásolta Lenin képét a naptárból, mennyire sikongáltak a rokonai örömeikben, s büszkén hallgató anyjának a két náluk lakó, nyakukon élő nagynéni váltig bizonygatta, hogy nála nagyobb rajztehetség nem született, de ő már akkor tisztában volt vele, hogy nem tud igazán rajzolni, s ha kezét nem vezették volna a naptár szürke fényképének határozott vonalai, soha nem sikerült volna valami szépet alkotnia. Délután egyik kismalacukat próbálta levázolni, de girbegurba kutyaformán kívül más nem sikerült. S nem értették a saját tirádáikba belefeledkezett nagynénik sem, hogy miért szaladt sírva a gyermekszobába, mielőtt a vacsorát befejezte volna. Azóta se rajzolt. S mást se tett, ami a művészetet illeti. Mérgesen sorolta fel önmagában tehetségkutatásainak bűneit, s majdnem hangosan nevetett gúnyos önkínzásában, amikor állandóan megismételt irodalmi próbálkozásai eszébe jutottak. Nem

értett a művészetekhez. Kénytelen volt belátni, s talán túl korán látta is be, talán nem kellett volna rögtön az első kísérletek után kétségbeesnie, de ő minden apró kudarc következményeit sokáig viselte lelkén, s ma már azt se tudta bizonyosan, hogy nem abban tévedett-e, hogy mindig csak először mert valamihez hozzáfogni, s aztán soha többé.

Hánykódott kétségei közt, s a köd arcába csapódott. Apró csöpek gurultak végig arcán, s álláról a kabát felhajtott gallérjára csöppentek. Arra gondolt, hogy tudós is lehetett volna. De tanárainál sem tudott soha elismerést kiharcolni a természettudományok terén, s ha egyetlen pótvizsgájára, a számtan pótvizsgára gondolt, akkor csak mosolyogni tudott bánatában, annyira fájt neki az emlék. Ha akkor sejtette volna, hogy egy élő számológéppé válik, ha tudta volna, hogy egyforma és ismétlődő számsorokkal végez majd egyforma és ismétlődő számtani műveleteket, soha nem próbálta volna meggyőzni önmagát is, meg a dühös tanárt is, hogy ő kitűnő matematikus. Mindez nevetségesen szánnivaló volt mai távlatból. Tehetséget akkor sem érzett önmagában.

Majdnem nekiszaladt egy szembe totyogó öregembernek, aki méltatlankodva morgott valamit a mai fiatalságról. Sietve kikerülte, és felemelte eddig lehorgasztva tartott fejét. Felriadt keserű emlékeiből, meg az iménti gondolatsor is a jelenhez vezette, hiszen nem tudta, melyik pillanatban válik feleslegessé a munkája. A hivatalba ugyanis egymásután érkeztek a számológépek. Gyorsak, pontosak és majdnem teljesen megbízhatóak voltak, úgyhogy kollégái a gépek érkezésével párhuzamosan hagyhatták ott a hivatalt, szabadultak föl munkájuk terhe alól. Már csak néhányan maradtak, akik mint ő is, a fejükkel dolgoztak, maguk végeztek minden számtani műveletet, de ők sem sokáig lehettek békében, mert az igazgató a múlt héten jókedvűen újságolta nekik, hogy nemsokára megérkezik a számológépek utolsó szállítmánya is. Kedvetlenül húzta össze magát erre a gondolatra, és kezeit is zsebre dugta. Tudta, hogy elhelyezik, s hogy nem marad állás nélkül, de legalább megengednék neki, hogy keserű s hiábavalóan eltelt szürke életét ott, a megszokott munkahelyen, töltsse el. Sajnálkozva gondolt rá, hogy ott kell hagynia az önmagára kiszabott büntetés színhelyét, ahol legalább kellő mértékben vezekelhett a tehetségtelenségéért.

Fázósan húzta be a nyakát, mert eszébe jutott, hogy a másik utcában, ahova befordult, mindig hidegebb van a folyóról áramló friss levegő miatt. Ilyenkor ősszel a folyó felől mindig fúj a szél, s noha előre elkészült rá, mikor kilépett a sarok mögül, a hirtelen szélroham majdnem hanyatt lökte, de szerencsére jól megfeszítette izmait, és sikerült ellentállnia a szél lökésének, azonban fejét riadtan kapta fel. A körülötte levő emberek mind összenéztek, tekintetüket csodálkozva forgatták, szemükkel keresték kíváncsiságuk felkeltőjét. Ő továbbra is harcolt a belekapaszkodó széllal, testét előredöntve lépegetett, de belülről valami csendes remegést érzett, rezgést inkább, egész benseje rezgését, s nem tudta, mire figyeljen, erre a rezgésre-e, vagy arra a csodálatos hangra, amely valahonnan a közvetlen közeléből jött, s a hárfa hangjához hasonlóan tiszta, mély bűgása volt. Ámulattal fülelt erre a hangra, élvezte szépségét, egészen magával ragadta tisztasága,

és áthatotta mélysége. Szeme követte az emberek tekintetét, s rájött, hogy azok őt figyelik. Nem álltak meg ugyan mellette, de ahányan csak jöttek, s bármelyik oldalról is, órá vetették pillantásukat, s mikor erre ráébredt, hirtelen ő is saját magára kezdett figyelni. Erőlködve állt ellen egy újra támadó szélrohamnak, egész testét megfeszítette, s közben a hang erősödött, mind hangosabbá vált, s akkor megérezte, hogy belőle jön a hang, a belseje remegése adja a hangot, a saját teste.

Meglepetésében majdnem fölsikoltott, rádöbbsent, hogy a szél érintésébe belezendült a teste, s szinte elhagyta minden ereje, lába megroggyant, s a szél egy erősebb lökésére majdnem elvágódott. Behúzta magát a legközelebbi kapualjba, s lihegve támaszkodott a félfához. Itt védve volt a széltől, s a hang is megszűnt. Most, hogy kapkodva visszagondolt az előbbi percekre, mindjobban megerősödött benne a meggyőződés, hogy az ő teste pendült meg a szél hatására, s hatalmas rémület fogta el, olyan, hogy majdnem elájult bele, de ahogy múltak a percek, lecsillapodtak az idegei, s noha a gyomra még mindig összeszorult a gondolatra, hogy a teste zenél a szélben, nemcsak hogy megnyugodott, hanem tetszeni is kezdett neki az élmény, az örömmel olyan hulláma öntötte el, hogy most már attól kezdett remegni, s szinte hangosan fölujjongott. A házból emberek jöttek ki, és gyanakodva szemlélték, látta rajtuk, hogy tolvajnak vélik, ezért elhatározta, hogy nem álldogál tovább a kapuhoz dőlve, hanem elszántan kilép a szélbe. De nemcsak ezért lépett ki a kapu alól, hanem azért is, mert fölmerült benne a kérdés, vajon újra megpendül-e a teste, vagy pedig csak egyszer történt meg vele a csoda, és soha többé nem lesz alkalma hasonlót átélni.

Hirtelen elhatározással ugrott ki a járdára, és mellét nekifeszítette a szélnek. Néhány járókelő ránézett, valószínűleg azt hitték, hogy elkésett a munkából, azért olyan gyors, s jóakaratóan mosolyogva tovább mentek, ő pedig szembefeszült a széllal. Testét átjárta az öröm, mert bensejében gyönyörűséggel érezte az apró remegést, s minél jobban megfeszítette magát, a remegés annál jobban fokozódott, s végre megszólalt a hang, betöltötte egész lényét — teste megpendült a szélben.

A szembejövők rámeresztették szemüket, de nem törődött velük, élvezni akarta élete eddigi legszebb pillanatát, egyetlen nagy eseményét. Ki akarta teljesen élvezni testének játékát, és kihúzott derékka, egyenes tartással, remegő izmokkal haladt szembe a széllal. Érezte, hogy nehéz legyűrnie a szél ellenálló erejét, de érezte azt is, hogy mindennel szembeszállna ezért az érzésért, amely egész valóját áthatotta. Nem ügyelt az emberek pillantásaira, teljesen magára fordította minden figyelmét, s törtetett előre. Egyszer egy erősebb szélroham kis híján hanyatt lökte, de idejében oldalra fordult, és észrevette, hogy tompul benne a hang, egész más színezetet kap, tompább, de magasabb lesz, és a remegés is változik benne, egész más rezgésszám keríti hatalmába. Ekkor fedezte fel, hogy változtatni tudja a hangot, amelyet teste ad.

Felfedezésének annyira megörült, hogy elhatározta, nem megy be azonnal a hivatalba az egyenes úton, hanem még egyszer megkerüli

a háztömböt, amely mellett halad, hogy kitapasztalja teste zenéjének minden részletét és e zene változtatásának minden módját. Megfordult hát a sarkon, és a lassan fölszakadozó ködben visszafelé indult. A szél most hátba fújta, s az előbbi, a hárfahúr zsongásához hasonló hang most inkább a fuvola hangjához vált hasonlóvá, és felfedezte, hogy a hanggal együtt változik belső rezgése, és egészen új érzések ébrednek benne. Gyerekesen örült a felfedezésnek, és először történt meg vele, hogy élvezte saját testét, büszke volt rá, ami még soha nem fordult elő, mert soványka tagjait és gyengeségének nyomasztó látványát mindig szégyellte, s ha csak tehetné, mások előtt nem vetkőzött le, még az orvos előtt is kisebbségi érzés gyötörte, ha meztelenül kellett mutatkoznia a vizsgálaton. Boldogan haladt az utcán, büszkén kihúzta magát, és igyekezett különböző testtartásokat felvenni, hogy kipróbálja, milyen hangokat tud kicsalni testéből. Nem törődött vele, hogy az emberek furcsán tekingetnek rá, biztos volt benne, hogy el sem tudják képzelni, honnan jön a hang, mi okozza és adja a hangot, meg ha rájönnek is a dolog nyitjára, neki nincs semmi szégyellnivalója, s majdnem fölkacagott elégedettségében, mert végre fölfedezte a világon egyedülálló tehetségét. Új szemmel nézett az utcára, az épületekre, a kirakatokra, mintha még sohasem látta volna őket, mintha egészen új várost látott volna maga körül, tele érdekességgel és újdonsággal. Életében először érezte át saját értékét, össze tudta hasonlítani magát másokkal, tudta, hol a különbség közte és embertársai közt, és boldog volt. Mosolyogva lépkedett a siető emberek tömegében, s élvezte teste zenéjét. Egészen különleges testtartásokat talált ki, és nem bánta, hogy az emberek megcsodálták érte, hiszen furcsa viselkedését a szél elleni harcnak is vélhették, mert jutalma az volt, hogy rájött teste kezelésének újabb és újabb fortélyára, úgyhogy a végén már vigyáznia kellett, össze ne keverje, melyik testtartás milyen hangot eredményez, s kénytelen volt számozni a hangokat meg a helyzeteket. Egyszer kioldódott a cipőfűzője, s amikor lehajolt, hogy befűzze, egészen különleges hang keletkezett benne, vibráló elektronmuzsikához hasonló, erre leguggolt, és így még érdekesebb lett a hang, mély orgonafutamok váltakoztak benne a fuvola magasabb hangjaival. Kacaghatnékja támadt, s nem állta meg, hogy időnként minden erőfeszítése ellenére széles mosolyra ne szaladjon szét a szája.

Bement a hivatalba, de elhatározta, hogy bejelenti a főnökének, magánügyei miatt nem dolgozhat aznap. Nem kívánta az egész napot elfecsérelni számolással most, amikor ünnepnap volt számára, s rengeteg új élményt gyűjthetett még össze, meg az a veszély is fenyegette, hogy a szél hirtelen eláll, s akkor kihasználatlanul hagyja a most már annyi jelentőséggel bíró időt. Kissé elkésett, öt percet talán, de nem nagyon érdekelte az ügy, pedig ez is először esett meg vele, mióta a hivatalban dolgozott, kivéve egyszeri kétnapos betegségét.

A főnöki irodába akart menni, de a főnök éppen az ő termükben állt az asztalok között, és nagy hangon magyarázott kollégáinak. Az asztalára esett a pillantása, és látta, hogy egy új, zöldre festett számológép áll rajta. Elfutotta a méreg, amiért egy ilyen egyszerű kis géppel akarják helyettesíteni, de aztán eszébe villant, hogy ő már úgyszólván megtalálta igazi hivatását, s fölösleges izgatnia magát olyasmiről, ami

nemsokára a feledett múltat jelenti számára. Fölényesen vont vállat kollégái kérdő pillantására, és csendben az ajtó mellé állt, hogy ne zavarja a beszédet, de a főnök meglátta.

— Eppen magát vártuk! — mondta a főnök. — Úgy határoztunk, hogy maga is megtanulja a számológép kezelését, és itt marad nálunk a hivatalban.

— Köszönöm — mondta a főnöknek. — De ma nem érek rá itt maradni.

Nem akarta megsérteni a főnököt, mert az elég becsületesen bánt vele, de meg kellett valahogy mondania neki az igazságot, mert már végleg úgy döntött, hogy itthagya a hivatalt.

— Kérem, kolléga — mondta a főnök —, elismerem, hogy mindenkinek joga van szabadidőre, de most elsődleges fontosságú a hivatal s jövődő munkája számára, hogy megtanulja e praktikus kis gép kezelését és használatát, ezért kérem, hogy ha csak lehet, hagyja más-korra elintézendő ügyeit, és csatlakozzon csoportjához, amely egy szakértő vezetésével elsajátítja a szükséges tudnivalókat.

— Nekem nem ez az elsődleges fontosságú — mondta a főnöknek, mire az meglepetten nézett rá.

— Hát micsoda, kérem? — kérdezte a főnök.

— Más — mondta.

A főnök meglepődött ugyan a feleletein, mert megszokta, hogy alázatosan viselkedik vele szemben, de nem hagyott föl a kérdezősködéssel.

— Elárulhatná, hogy mi az?

— El — felelte.

A főnök kezdett méregbe gurulni, és most már nem kérdezett, hanem rászólt.

— Akkor tessék elárulni, kérem!

— Nem köthetem a dolgaimat mindenkinek az orrára — mondta.

A főnök levegőért kapkodott dühében, s arcát pirosság öntötte el. Ő nyugodtan álldogált az ajtó mellett, kollégái pillantásainak kereszt-tűzésében, és sajnálta a főnököt. Nem akarta megsérteni, de a főnök erőszakosan addig kérdezősködött, míg ő elveszítette a türelmét. Aztán belátta, hogy fölösleges veszekednie, s a megvetésnek valami jóféle érzése öntötte el. Megvetette az itt nyomorgó aktakukacokat s a fölöt-tük trónoló főnököt, akinek, lám, akkora a méltósága és a büszkesége, mint egy királynak, s mindjárt pukkad, ha hozzáérnek. Nem akart az egész csoport bámézkodó előtt magyarázkodni, ezért lassan az ajtó felé fordult.

— Szóval magának mi mindenki vagyunk!

A főnök hangja emelkedett és ünnepélyesen kihívó volt, de ő csak annyit mondott:

— Viszontlátásra! Majd valamelyik nap feljövök.

Azzal becsukta maga mögött az ajtót, s még hallotta kollégái elismerő moráját, akik tettét bizonyára valami főnök ellen irányuló hősi merényletnek képzelték. Lesietett a lépcsőn, és már feszítette belülről a vágy, hogy érezze a szelet, érezze teste pengését, hallja teste hangját, és élvezze zenéjét. Nagy léptekkel sietett kifelé, amikor a lépcsőház alján legjobb barátja utolérte.

— Mi van veled, öregem? — kérdezte a barátja, s a futástól még lihegve vállára támaszkodott. — Csak nem kaptál valamilyen jobb állást, hogy így behúztál az öregnek? Kilógtam, hogy utánad szaladjak és kezet rázzak veled. Az egész hivatal téged fog ünnepelni.

— Ne viccelj — mondta a barátjának, és egészen máson járt az esze.

— Hát mondj valami magyarázatot — mondta a barátja, és elnevette magát. — Még azt kell hinnem, hogy pillanatnyi elmezavarra fogsz később hivatkozni.

Ezekre a szavakra összerázkódott. Csakugyan ideje volt már kipróbálni, nem tartja-e bolondnak valaki, ha azt állítja majd, hogy a szélben peng a teste, és nem rémül-e meg túlságosan, ha ezt meg is mutatja neki. Barátját jó kísérleti alanynak tekintette, és ettől kezdve csak azért figyelt a szavaira, hogy az első adandó alkalommal félbeszakítsa és kicipelje az utcára.

— Ezt nem lehet minden ok nélkül csinálni — mondta a barátja, és úgy szorongatta a karját, hogy fölszisszent bele. — Az ember nem tesz semmit ok nélkül. Nézd, nekem igazán elárulhatod. Tudod, hogy én nem mondom senkinek. Ahogy ott álltál zsebre dugott kézzel, és visszaszóltál neki hideg nyugalommal, hát az fölséges volt.

Neki is eszébe jutott, hogy kezét a zsebében felejtette, még most is ott volt, bár a barátja izalmában annyira rángatta bal karját, hogy majdnem kicsavarta a helyéből, és ezen boldogan elnevette magát. Jót nevettek, de egyszer csak barátja gyanakodva ránézett.

— Te — mondta —, én még téged nem hallottalak így nevetni.

— Nem? — kérdezte. — Hát akkor most hallottál. Hanem figyelj rám egy kicsit. Kijöhetsz velem az utcára, ha nyugodt maradsz.

— Csak nem autón jöttél? — kérdezte a barátja.

— Ne képzelődj összevissza! Ígérd meg szépen, hogy nyugodt maradsz, akkor kijöhetsz velem.

— Hát persze hogy nyugodt maradok — mondta a barátja, s az izgalomtól remegett a bajsza. — Persze hogy nyugodt maradok, csak gyerünk.

Mielőtt kilépett volna, megnyálazta egyik ujját, és kidugta, hogy megtudja, merről fúj a szél, mert szembe akart állni vele, akkor adott a teste legszebb hangot, legalábbis neki úgy tetszett, s a legszebb hanggal akart bemutatkozni a barátjának. Az komolyan szemlélte mozdulatait, majd kíváncsian követte a kapun át, és csodálkozva nézett körül az utcán. Néhány járókelő s olykor egy-egy autó tűnt fel az úton.

— Nincs itt semmi, csak a szél — mondta a barátja, s fázósan húzta össze magát.

— Éppen az, éppen a szél kell nekem — mondta ő, s remegve feszítette mellét a szélnek. Félt egy kicsit, hogy nem jelentkezik újra a csoda, nem pendül meg a teste, de már abban a pillanatban érezte, hogy bizsergés fut át rajta, s a következő percben megszólalt a hang, mély, tiszta és zengő, mint mikor a hárfán zsong a húr, s büszkén nézett a barátjára. Az csodálkozva tekintett vissza.

— Tranzisztor? — kérdezte. — Tranzisztorod van?

Szerette volna nyakon csapni a barátját, megfogni a fülét, s odahúzni közel magához, hogy tisztábban hallja.

— A testem! — mondta. — Nem hallod, szól a testem! Zenél, zsong, zúg, bűg. Megpendült! Ez az én testem.

— Ugratsz — mondta a barátja. — Biztos tranzisztor vagy zsebmagnó. Hol szerezted?

— Nem zsebmagnó! — ordította a barátja felé. — A testem, te hülye! Hát nem hallod?

Állt szemben a rohanó széllel, és dühösen nézte a barátját, aki csalódott arccal álldogált mellette, s nem akart rátekinteni. Egy hirtelen szélroham meglökte őket, s ő kirántotta kezét a zsebéből, hogy megtartsa a fölbukni készülő barátját. Ekkor vette észre, hogy ujjai zizegnek a szélben, s már nem is nézett a barátjára, csak az ujjait figyelte, s mihelyt elhúzta jobb kezét a barátjától, mind a tíz ujját beleeresztette a szélbe, s átadta magát új fölfedezésének, a remegések karjain keresztül futottak a testébe, és élvezte őket. Barátjának csak annyit mondott:

— Le is vetkőzhettem volna előtted, de nem vártam volna, hogy nem hiszel a szavamnak! — Újra csak a hangokat figyelte, kezei először csak papírcsörgéshez hasonló hangot adtak, amely beleolvadt egész testének mély zsongásába, de már tapasztaltabb volt, és rögtön megpróbálta különféleképpen mozgatni a kezét. Tettét siker koronázta, mert különböző hangokat, egyre tisztábbakat, egyre hangosabbakat tudott teremteni.

— Azt hittem, a zsebedben van — mondta barátja. — Nekem igazán megmondhattad volna.

Olyan panaszkodó arccal nézett rá, hogy rettenetesen megharagudott, és rákiáltott:

— Nincs a zsebedben semmi. Ez a testem, hallod?

— Igazán megbízhattál volna bennem — mondta a barátja, és befelé indult. — Ne haragudj, de fádom, meg biztosan keresnek is odafönt.

Azzal beszaladt a kapun. Egy pillanatig kétségbeesve nézett utána, tehetségének első bemutatkozása sikertelen volt, de csakhamar feledte a kudarcot, mert ujjai megzizzentek a szélben. Játszadozni kezdett velük: teljesen szétnyitotta a tenyerét, széttárta a karját, s tűrte, hogy a szél zenéljen rajta. Élvezte ezt a muzsikát, testének legapróbb kis porcikájával is, s élvezte, hogy remegve engedelmeskedik a szélnek, és csak állt.

Az emberek mormogása riasztotta fel. Az utca túlsó felén egész kis csoport verődött össze, és őt nézték. Néhányan azt hitték, hogy részeg, de senki se tudott biztosat, mert mindenki a mellette állóhoz fordult felvilágosításért. Leeresztette karjait, és nyugodtan elindult, mert maga is rájött, hogy jobb, ha nem zavar senkit, amíg nem játszik tökéletesen a testén, s jobb, ha őt se zavarják gyakorlása közben. Elindult, hogy nyugodt helyet keressen valahol. A szemközti járdán csalódottan oszlott szét a tömeg. Egy öregasszony félve tért ki az útjából, a következők már nem látták, mit művelt, s legfeljebb testének zengését hallották. Mérgesen tekintett rájuk, arra gondolt, hogy úgylis csak tranzisztorinak vélik. Az öröme azonban nagyobb volt, mint

a mérge, s csakhamar nem is gondolt másra, mint tehetségének továbbfejlesztésére, és elhatározta, hogy kimegy a folyópartra, ahol legerősebb a szél s legkevesebben járnak ilyenkor, de aztán változtatott tervén, és a vár felé indult, mert eszébe jutott, hogy ott, magasan a város és a sziklák fölött, valószínűleg a szél ereje hatványozott lesz. Nem akarta ijesztgetni a város lakóit, ezért nem vett fel természetellenes testtartást útközben, csak az ujjaival játszott titokban a teste mellett. Büszkén gondolt arra, hogy pár nap múlva mennyire fogják csodálni mindazok, akik most érdektelenül robognak el mellette, s akkor is többet ér, mint a tömegemberek, ha nem fogja cirkuszban mutogatni tehetségét. Korholta önmagát, mert máris a dicsőségre gondolt, holott még ki se tapasztalta tehetségének összes fortélyát, de aztán megbocsátotta önmagának, mert arra gondolt, hogy ezzel csak tette sarkallja magát, és bűn volna részéről, ha nem tárná fel az emberiségnek a benne kibontakozó újfajta gazdagságot, kincset.

Boldogan sietett a vár felé, de egyszer csak észrevette, hogy gyengül a szél. Hiába káromkodott egyet, s hiába kezdett szaladni, a szelet nem tudta utolérni, s az, amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan el is állt. Megsemmisülten rogyott a sétány egyik padjára, s moccanni sem bírt bánatában. Ott üldögélt egészen addig, míg véget nem ért a hivatali munkaidő, akkor hazavánszorgott, mert nem akarta, hogy felesége kérdezősködjön, még nem akarta beleavatni a titkába.

A délután folyamán csendben üldögélt otthon, a kétség megint fölmerült benne, hogy megtörtént-e egyáltalán s megtörténik-e még egyszer a csoda. Zenélni, zengeni kezd-e a teste, csilingelni kezdenek-e az ujjai, vagy csak szép emlék marad mindaz, ami megesett vele. A felesége többször is megkérdezte, nincs-e valami baja, de nemet intett neki, mert nem akarta rémítgetni fölöslegesen. Kétségek között és csöndben töltötte el a délutánt és az estét. Egyszer még az a naív ötlete is támadt, hogy fújni kezd a saját kezére, hátha hangot ad majd, de felesége tágra nyitott szemét észrevéve, ezzel a buta kísérlettel is föl hagyott.

Éjjel fölriadt egyszer, mintha a szél rázta volna az ablaktáblákat, de csak a képzelete csúfolódott vele, hiába rohant ki eszeveszetten föl ijedt felesége mellől, kint a legapróbb szellő se lengedezett. Szégyenkezve bújt vissza az ágyba, és kérdezősködő feleségének a rossz álmokról dadogott valamit. Hajnalban újra fölébredt, de el se aludt már, mert olyan ötlete támadt, ami nem hagyta aludni. Alig várta a reggelt, hogy felöltözhessen, és alig várta, hogy kinyissanak a boltok, mert oda akart menni.

Kis fekete ládikóban őrizték a pénzt, amit felesége bundájára gyűjtögettek. Reggeli után szó nélkül a-ládikóhoz ment, és kivette belőle az összes papírpénzt. Felesége ijedten kérdezte:

— Talán hiányod volt a hivatalban, fiam?

Csak megrázta fejét, és elindult. A legközelebbi villamossági szaküzletbe nyitott be. Mielőtt megszólalt volna, alaposan körülnézett.

— Tessék parancsolni — mondta a kereskedő.

— Melyik a legnagyobb ventilátoruk? — kérdezte tőle, és még egyszer körülnézett, mert csupa asztali ventilátort látott a boltban.

— A legnagyobb, kérem? — kérdezte a kereskedő.

— Az — felelte.

— A legnagyobb karú ventilátorunk a mennyezetre erősíthető ventilátor, a legerősebb pedig a szellőztető, amelyet a falba szerelnek. Az percek alatt kicseréli a szoba levegőjét.

Nem tudta, melyik felelne meg neki, ezért csak nézte a kereskedő magyarázó kezét. Belül már csupa nyugtalanság volt, érezte, hogyan szorul össze a gyomra, ami csak akkor szokott, ha nagyon ideges lett valamiért, érezte, hogy nem sokáig bírja ki a tétlenséget, és az eléje rakott különböző ventilátorok közül rámutatott egyre, amely szép erősnak látszott, becsomagoltatta, de nem tudta hazavinni, olyan nehéz volt, ezért kénytelen volt beleegyezni, hogy a bolt kifutója szállítsa haza. Nem feledkezett meg róla, hogy borraivalót adjon a kifutónak, nehogy késsen az áruval.

Mire hazaért a villanyszerelővel, akit majdnem erőszakkal ráncigált el a munkája mellől, már otthon volt a ventilátor. Felesége és gyerekei körülállták a csomagot, és csodálkozva bontogatták.

— Minek ez nekünk? — kérdezte a felesége. De hogy nem válaszolt neki, többet nem szólt, mert nem akart idegen ember előtt veszekedni.

Bevezette a villanyszerelőt a szobába, és megparancsolta neki, hogy a készüléket a legrövidebb időn belül szerelje fel az ajtó felőli falra, embermagasságban. Az még sohasem hallott hasonlóról, és nem is tudta elképzelni, mire szolgál majd a gép, ezért kíváncsian kérdészködött a rendeltetéséről, de ő úgysem tudta volna megmagyarázni neki, ezért csak intett, hogy dolgozzon úgy, ahogy mondta neki, ne pedig beszélgesse. A villanyszerelő sértődötten szívtogt egyet az orrán, de munkához látott.

Percek alatt csupa piszok lett a szoba, a vakolatot széles sávban bontotta le a villanyszerelő, és a felesége rémülten hátrált ki. Megpróbálta kiszedni belőle, mikor egy pohár vízért ment a mesternek, hogy miért csinál cirkuszt a szobában, de ő nem merte elárulni a csodát neki sem, ezért aztán csöndesen, de kíméletlenül összevesztek, s a felesége zokogva borult az asztalra. Hiábavaló volt a sírás már, mert a költségvetés így is, úgy is fölborult a ventilátor vásárlásával. A bundáról le kellett mondania az asszonynak, a legszörnyűbb pedig az volt, hogy meg sem mondhatta neki, nem érdemes sírnia, hiszen egykettőre lesz bunda is, ha a világ elé tárja tehetségét, s ha sikerül a ventilátorral végzendő kísérlete. Nem akart még egyszer úgy járni, mint a barátjával, ezért elhatározta, hogy bármilyen nehezebbre esik is hallgatásával sérteni feleségét, addig nem mond és nem mutat meg neki semmit, amíg ki nem alakítja stílusát, és teljes egészében ki nem bontakoztatja tehetségét. Ilyen okokból került az asszonyt, bár belül fájt neki, hogy összevesztek, s hogy nem talált nála megértésre, de inkább benn maradt a szobában, s nézte a mester munkáját, mint hogy kimenjen hozzá a konyhába, és a kibékülés elérékenyedet percében bevalljon mindent, mert félt, hogy a felesége is kineveti.

Délután lett, mire a mester befejezte a szerelést, bepiszolta az új vezetéknek vágott járatot a falon, és nevetve mondta:

— Tessék kipróbálni!

Olyan huncutul nézett rá, hogy egy percig megrettenve azt hitte, rájött a titkára, de aztán megnyugodott, mert honnan is gyaníthatta volna a mester, hogy nem a megszokott célra szerelte fel a szerkezetet. Bekapcsolta, és suhogva röppent fel az asztalterítőt az asztalról, s a könyvespolcra leesett két könyv.

— El kell pakolni minden könnyebb tárgyat — mondta a mester.

— Igen — mondta neki. — Majd a feleségem elpakolja.

— Kicsit zúg ugyan a gép — mondta a mester —, de nem tudom jobban lehalkítani a járását, már megolajoztam.

— Jól van — mondta neki.

Nem is zúgott, inkább zümmögött a gép. Nem túl hangos, átható zümmögéssel. Még nem tudta, mennyire zavarja majd ez munkájában, de már előre megbékélt vele magában, ha különben sikerül a kísérlet, és kicsalja testéből a hangot.

— Ezzel a kapcsolóval lehet erősíteni vagy gyöngíteni — mondta a mester.

— Köszönöm — mondta neki —, mennyivel tartozom?

Mikor kifizette a villanyszerelőt is, alig maradt a pénzből valami. Sóhajtván gondolt feleségére, aki konokul szöszmötölt a konyhában, de aztán magára terelődött a figyelme, mert elfogta már az izgalom, a félelemmel kevert várakozás a kísérletet illetően, és remegő kézzel zárta magára az ajtót. Gyorsan levette az asztalterítőt, és a szekrénybe zárta, körülnézett, megigazította a könyveket, nehogy bajuk essék, és miután meggyőződött róla, hogy nincs semmi, aminek ártana a szél, bekapcsolta a ventilátort. Az alatta heverő faltörmelékkel nem törődött.

A zümmögés betöltötte a szobát, és a gyomrában bizsergés keletkezett tőle, eleinte gyöngébb, de aztán, hogy arra gondolt, a szél elé kell állnia, erősödött a bizsergés, és a gyomra néhányszor idegesen összerándult. Ettől a kísérlettől függött az ő leendő sikere is, mert ha beválik az ötlete, és a ventilátor okozta légáram is elegendő lesz ahhoz, hogy teste megpendüljön és muzsikálni kezdjen, akkor nem szorul majd a természetes szélre, és mindenütt bátran mutathatja be tehetségét, az évszaktól meg az időjárástól függetlenül. De idegessége nemcsak emiatt fokozódott, hanem félelem is gyötörte, hogy a csoda nem jelentkezik többé, nem ismétlődik meg, s félelme háttérében megjelent az aggodalom, hogy akkor mit mond majd feleségének, hogyan néz a szemébe az elherdált pénz miatt. Egész testében remegve ugrott a ventilátor hajtotta szélbe, és szinte félájultan várta a hatást.

Örömeiben hangosan felkiáltott. Érezte testében az apró rezgést, először halkán, aztán fokozatosan erősödve, folyamatos hullámokban áradt testéből a zene, kezét összezsápta diadalában, majd szétártá őket, hogy azok is zizegni kezdjenek. Szétáradó boldogságában nem is figyelt rá, kis idő múlva észre kellett azonban vennie, hogy a ventilátor nem kavarja egyenletesen a levegőt, volt egy központja a légáramnak, melynek ereje nagyobb volt a szélén mozgó levegő erejénél. Itt szélle sűrűsödve száguldott a légáram, majd koncentrikus körökben csökkenő sebességű és sűrítettségű lett, egészen a ventilátortól oldalra érezhető szellőcskéig. Ekkor vette észre, amit nem fedezett

föl rögtön, hogy testében a zengés is felemás, ott a legerősebb, onnan indul ki, ahova a ventilátor irtózatossá erővel dobta a levegőt. Elkedvetlenedett ettől, de bele kellett nyugodnia, már csak azért is, mert több pénze nem volt újabb ventilátorokra, s eszébe jutott, hogy ha mást nem, legalább a két kezét begyakorolhatja ennél a légáramnál is. Oldalra húzódott kissé, s csak a bal kezét dugta a levegő sodrába. Tenyerét szétnyitotta, igyekezett ujjait minél jobban szétterpeszteni, s nekifeszítette a nyomásnak. Elég nagy erő kellett hozzá, hogy lehetőleg egy helyben tartsa a karját, mert a szél mindig hátralökte, de hátrált két lépést és addig helyezkedett, míg meg nem találta a megfelelő helyzetet és testtartást, ami lehetővé tette, hogy elég nyugodtan kipróbálja ujjai játékát.

Az erős légáramban ujjainak hangja a zizegésről az egyenletes zengésre váltott át, és boldogan élvezte ezt a kemény hangot néhány percig, míg föl nem tűnt neki, hogy a hang tulajdonképpen összetett, néhány másik összecsengéséből keletkezett, s ha megmozdítja valamelyik ujját, a minősége azonnal változik, sőt amikor csak egyetlen ujját, a hüvelyket nyújtotta ki, egészen furcsa, lassan tisztuló zengésű, élesebb hangot kapott. Ekkor már csak egyetlen hangot. Kinyújtotta még egy ujját, s most már kezdett rájönni a titokra. Figyelte a két hang egybejárását, megmerevítette a két ujját, s gyönyörködött a hangok egybeolvadásában. Kemény, éles hangokat adtak az ujjai, s mindegyik mást-mást. Próbálgatta őket sorban, és képzetben már közönség előtt állt, nemcsak reflektorok voltak ráirányítva, hanem ventilátorok is, egy nagyobb a testére, két kisebb pedig pontosan szétárt kezeire. Rájött, hogy teste zenéjét kíséretként használhatja, ujjaiát pedig egy-egy dallam eljátszására.

Az ajtót megverte valaki.

— Nyisd ki, fiam, nyisd ki! — kiáltott a felesége. — Csak nincs valami bajod?

Mérgesen ment az ajtóhoz, és szélesre tárta.

— Lásd hát, hogy nincs — mondta a feleségének.

— Szűzanyám, mi van itt? — csapta össze felesége a kezét, és rémülten meredt a szobára. — Mit csináltatok, és miért fúj ez a vacak?

Gyorsan kikapcsolta a ventilátort, talán kicsit túl gyorsan is, a műanyag kapcsoló majd letört, olyan méreg öntötte el, amiért felesége vacaknak nevezte a ventilátort.

— Nem fúj — mondta neki —, csak bekapcsoltam, mert szükségem volt rá.

— Minek van neked erre szükséged? — kérdezte a felesége, és szemében fölgyúltak a fények, amelyek jelezték, hogy most sokáig nem lesz nyugta, mert szóáradat következik. — És mennyibe került ez? És ki engedte meg, hogy ilyen rendetlenséget csinálj a szobában? És ki engedte meg, hogy a villanyszerelővel szétveresd a frissen megszelt falat? És miért zárkózol be?

— És ez, és az! — kiáltotta olyan haraggal, hogy a felesége elhallgatott a meglepetéstől. — Nekem szükségem volt rá, és kész! Kérlek, hagyd magamra.

Az utolsó szavakat újra megenyhülten mondta, ami hiba volt, mert bár kitörése megdöbbenette feleségét, aki ekkora lázadókészséget fel se tételezett róla, pillanatnyi elbizonytalanodását rögtön kihasználta, és folytatta a kérdezőtetést, mintha ő meg se szólalt volna.

— És mennyit költöttél el? — kérdezte. — Miért nem mondd, hogy mennyit költöttél el?

Odament a fekete ládikóhoz, és kivette belőle a pénzt.

— Szűzanyám, ennyit elköltöttél? — kiáltotta. — Hát ez lett az ígéretedből? Ez lett a bundából?

— Hallgas már el! — mondta a feleségének. — Hallgass el, és menj ki, lesz bunda is, lesz minden, ha magamra hagysz, és hagyod, hogy dolgozzam.

— Meg vagy bolondulva? — kérdezte a felesége. — Ebből a vacakból akarsz pénzt elővarázsolni? Ebből?

Hisztérikusan, látható utálattal mutogatott a ventilátorra, és egyetlen mozdulattal belehajította a pénzt a ládikóba.

— Ebből lesz bunda? — kérdezte ingerülten. — Ebből nem lesz semmi. Nevetség lesz, ha megtudják a szomszédok.

Belátta már, hogy feleségétől nem szabadulhat semmiképpen, ha nem lesz elég erélyes, ezért egyszerűen megfogta a vállát, és az ajtó felé tuszkolta.

— Menj ki, szívem — mondta neki. — Menj ki, és hagyj engem magamra. Majd később megmondom, hogy miről van szó.

Határozott hangjától megnyugodott kissé az asszony, és hagyta magát kikísérni a küszöbig. Ott elsírta magát, és hátrafordult.

— Ennyit nem érdelek meg — mondta. — Elherdálod a pénzünket, és azt se mondd, hogy mire.

— Hiszen látod, szívem — mondta, és a ventilátorra mutatott. — Látod, hogy mit vettem.

— Erre? — kérdezte a felesége. — Tudd meg, hogy megtelefonálok a mentőknek, hogy meg vagy bolondulva.

Szíven ütötte a szó, de nem tudott rá mit felelni. Egy pillanatig felöltött benne a gondolat, hogy mindent elárul a feleségének, bemutatja eddigi eredményeit, meggyőzi, hogy tehetsége révén sok mindent elérhetnek, de nem volt ereje hozzá, a veszekedést valahogy könnyebben, passzívan elfogadta, s nem jutott már ereje a meggyőzésre is, elég volt neki legyűrni a sok új élményt, észben tartani s fejleszteni tehetségét, kísérletezni saját testével. Nem felelt semmit feleségének, csak állt az ajtóban. Félt egy kicsit attól is, hogy kineveti az asszony, félt, hogy nem érti majd meg, s félt, hogy mint az imént mondta, csakugyan bolondnak nézi.

— Nem mentél dolgozni se — mondta a felesége. — Tudd meg, hogy telefonáltak érted. Azt hazudtam, hogy beteg vagy, lázas. Ha tudtam volna, hogy még kiabálni fogsz rám, nem hazudok miattad. Akkor megmondtam volna, hogy meg vagy bolondulva, és kész. Majd nem izgatom eztán magam miattad, mint ahogy te se énniattam.

A gyerekek jöttek be az utcáról, éhesek voltak és piszkosak. Megálltak, és mereven nézték őket csodálkozó nagy szemekkel. Mindig valami szégyenkezés fogta el a gyerekek előtt, ha veszekedtek a feleségével, és olyankor bármi áron is abbahagyta, ha ők beléptek. Most

is átfutott rajta a szégyenkezés, de ez csak megerősítette elhatározásában, hogy erélyesen és rögtön véget vet a meddő vitának. Fogta a feleségét és kijjebb tuszkolta az ajtóból.

— Legyetek csöndben! — kiáltotta. — Majd meglátjátok, nem lesz baj.

Nem tudta, miért mondta ezeket az inkább megfélemlítő, mint megnyugtató szavakat, de nem is volt ideje ezen gondolkodnia, mert hirtelen becsapta az ajtót, bezárta, és egyetlen mozdulattal bekapcsolta a ventilátort.

Remegő lábakkal ment a szoba közepére, az előbbi helyzetet és testtartást próbálta fölvenni, de alig sikerült neki, annyira remegett még a felindulástól, tudta, hogy jó félórára lesz szüksége, hogy inai ne rángatódzzanak a lábában, és hogy a kezét mereven tudja tartani. A feleségére gondolt, hogy mit is csinálhat most, biztosan a gyerekeket oktatja apjuk hitványságának fölismerésére, gondolta, de aztán ujjai zenéje férközött fülébe, és mindjobban arra ügyelt, amit végzett. Rájött lassan, hogy egyes hangokat tisztán és gondolataival egyidejűleg játszhat ujjáival, és felötlött benne, hogy jó volna valami kisebb dalt betanulnia.

Eszébe jutott, hogy gyerekkorában a zenetanára, hogy kedvet adjon neki a tanulásra, megtanította a Boci, boci tarka eljátszására. Mosolyogni kezdett az emléken, és fölrémentek előtte a zongorán kalimpáló ujjai: már harmadik, negyedik órája hiába tanította a leg-egyszerűbb dolgokra a tanár, aki kétségbeesve mondta neki, mintha őt különösképpen meg kellett volna győzni erről a fontos tényről, hogy: „Ez alapvető, kérem! Ez alapvető!”. Sójajtott. Csakugyan „alapvető” volt. „Milyen jól jönne, ha most tudnám”, gondolta. Nem kellett volna ennyit kínlódnia a hangok összeillesztésével, megtalálásával.

Elég sok időbe telt, mire úgy-ahogy el tudta pengetni ujjáival a Boci, boci tarkát. Kint már sötétedett, és arra gondolt, hogy jó volna kikapcsolni egy kicsit a ventilátort, mert biztosan átforrósodott. Negyedóra hűlés elég lesz neki. A pillanatnyi szünetben felesége hangját hallotta.

— Szóval nyugodjak meg, doktor úr? — kérdezte. — Nem, nem csinál semmi különöset, ha ez, amit elmondtam, nem elég különös. Ne haragudjon, hogy háborgattam, de eliheti, hogy nagyon megijedtem, képzelje, az egész bundára szánt pénzt egy ilyen vacakra költeni. Még meghül ott előtte a huzattól. Vizontlátásra!

Kikapcsolta a ventilátort, és kizárta az ajtót. Belátta, hogy ez így nem mehet tovább. Szinte a gyűlölettel határos haragot érzett a feleségével szemben, de igyekezett legyűrni felindultságát és nyugodtan kilépni a szobából. Mindhárman kérdőn néztek rá, a két gyerek az asztal mellől, a felesége pedig a telefonkagylót szorongatva. Belátta, hogy nem tarthatja tovább magában a titkot, mert akkor felesége joggal nézi elmebajosnak, ezért elhatározta, hogy kibékül vele, de még kibuggyant a száján:

— Bolondnak nézel, kedves?

Felesége valahova a háta mögé nézett, úgy felelte.

— Nem, csak érdeklődtem. S ha szabad érdeklődnöm nálad is, hogyhogy rászántad magadat és kijöttél?

— Kijöttem, mert elfáradtam már — mondta. — Valami kifogásod van ellene?

— Nincs — mondta a felesége. — Csak szeretném tudni, hogy mibe fáradtál bele? Talán zenedélutánt tartottál?

— Pontosan azt — mondta, és leült az egyik székre.

A gyerekek zavartan húzódtak arrébb, mintha féltek volna tőle. Bántotta a zavartságuk, és most már mielőbb el akarta mondani felfedezését, tisztázni akarta magát előttük is, meg a felesége előtt is, csak nem tudta, hogyan kezdje. Bántotta feleségének cinikus beszédmódora.

— Elárulnád végre, hogy mit vettél? — kérdezte a felesége. — Talán tranzisztort?

Vörös lett a tranzisztor említésére, és úgy érezte magát, mintha leforrázták volna. Felfedezése, tehetsége, egyénisége, kiválósága, különbözősége, értéke, számára most már egyetlen életcélja tehát csak annyit jelent másoknak, mint egy közönséges tranzisztor. Igaz ugyan, nem tudhatták, honnan jön a hang, de ez az egyöntetű vélemény, a barátja és a felesége is azzal vágták mellbe, hogy olyan, mint a tranzisztorok, ez nagyon fáj neki. Különbben is titokban egész nap ettől félt, hogy felesége ugyanazt mondja, mint a barátja tegnap. Idegesen rándultak meg a lábai, de nem szólt.

— Zenére billegtetted magad az előtt a vacak előtt — mondta a felesége. — Mint a gyerekek! Hogy nem szégyelled magad? S tudd meg, hogy megtartottam a szavam, és telefonáltam a mentőknek. Azt mondták, ha rosszul érzed magad, menj el hozzájuk.

Nem bírta tovább idegekkel az asszony piszkálódását, és rákiáltott:

— Nem tranzisztor volt az, hanem én! — mondta. — Én adom a zenét. A testem szól. Zenél, érted?!

— A tested? — kérdezte a felesége. Egy percre úgy látszott, hogy gondolkodik a dolgon, és ő lelkesen kezdte magyarázni:

— A testem hát — mondta. — Megpendült a testem a szélben, és zenélni kezdett. Muzsikálni. Ezért jöttem haza a hivatalból, ezért csináltam mesterséges szelet, ezért költöttem el a bundára szánt pénzt.

Lehet, hogy kapkodó beszéde vagy a pénz említése tette feleségét először rémültté, majd végtelenül haragossá.

— Ne beszélj — mondta —, és a zsebedben sincs tranzisztor? Vagy másutt? Esetleg abba a vacakba beépítve. Láttam, hogy táncolsz és pattogatsz ujjaiddal a zene ütemére. Gitármuzsikára. Csak hol találtál egész nap gitármuzsikát?

— Nem gitármuzsika volt — mondta, de a felesége nem hallgott rá.

— Vagy talán zsebmagnó volt, és fölvételezted rá a zenét? — kérdezte.

— Nem volt zsebmagnó — ordította. Végtelenül bántotta és megdöbbsentette, hogy felesége újra barátja szavait idézi, és csalást sejt az ő igen egyszerű felfedezése mögött.

— Mikor láttál te engem? — kérdezte feleségétől. — Kukucskáltál, leskelődtél utánam? Te szégyelled magad, ezt még a gyerekek se tették volna! Vedd tudomásul, hogy a testem zenél, az ujjam, nem pe-

dig gitár, erről meggyőződhetnek, ha bejöttek velem a szobába, mindenki megláthatja, mindenki meggyőződhet róla, gyertek be!

Berekedt az ordítástól, s a szeme vérbe borult. Hiába mutatott azonban az ajtóra, se a felesége, se a rémült gyerekek nem mozdultak.

— Gyerünk — mondta. — Gyerünk! Mindenki meggyőződhet róla, hogy igazat mondok.

— Nem — mondta a felesége, és gúny villant a szemében. — Át kellene kutatni a szobát, a zsebeidet, a ventilátorodat megvizsgálni, hogy az igazságról meggyőződjünk. Inkább itt hallgatok zenét.

Azzal a rádióhoz lépett, és bekapcsolta. Halk dzsesszzene hallatszott, a hangerősítő gyöngére volt állítva.

— Zárd el! — mondta kétségbeesetten a feleségének. — Kibe bízol, ha benned nem? Neked akarom először megmutatni a csodát, és te se hiszed el? Tán azt gondolod, hogy hazudok a szép szemedért? Hazudtam én valaha neked?

Hogy a felesége nem felelt, a gyerekekre kiáltott:

— Hazudtam én valaha is?

— Mikor sörözni volt — mondta bátoritanul a kisebbik gyerek.

— Sörözni? — Meglepődött, és egy percre megállt az agya, aztán folytatta. — Nem hazudtam semmilyen közös dolgunkban. Ettől meg most az életünk függ. Sikerem lehet, meghódíthatom a világot, mindenki leborul előttem, nem értitek? A tehetségemet vitatjátok el, a csodát, ami csak nekem adatott?

Kétségbeesetten hadonászott a kezével.

— Ne bántsd a gyerekeket, fiam — mondta a felesége. — Jó volna, ha lepihennél egy kicsit, vagy ha orvoshoz mennél.

— Azt hiszed, bolond vagyok? — kiáltotta a felesége felé. — Mondom, gyere és bizonyosodj meg róla.

Felesége bánatos rémülettel nézett a szobaajtóra, és lassan megfordult, odament újra a rádióhoz, és fölerősítette, mintha az abból kiszűrődő dzsesszzene bátorította volna.

— Zárd el azt a rádiót — kiáltotta. — Zárd el, mert széttöröm!

Felesége lassan, dacosan hátat fordított neki.

— Tán a te gitározásodat hallgassam? — kérdezte, és leült az asztalhoz.

Már maga sem tudta, mit csinál, a kétségbeesés és a harag anynyira felduzzadt benne, hogy kirohant a fürdőszobába, ahol a fejszét tartották, és visszatérve egyetlen csapással szétzúzta a rádiót. A gyerekek ijedten szaladtak a sarokba, felesége pedig halálsápadt arccal emelkedett fel. De nem ütött többet, mert a rádió így is használhatatlanná zúzódott. Szikrázott egyet a belseje, már azt hitte, hogy kigyulad, de aztán csönd lett, s a roncsok közt nem pattant több szikra.

Lassan elpirosodott a felesége. Mielőtt megakadályozhatta volna, kiragadta kezéből a fejszét, és a szobába rohant vele. Már tudta, hogy mit akar, de mire utolérte, a ventilátor három karja letört, és a szerkezet csak a zsinórokon függött. A vakolat mindenütt lecsapkodva. Elkapta felesége kezét, aki ijedten hátrált, mert nem tudta, mi következik, de ő megtörten csak ennyit mondott:

— Oda ne csapj, mert megüt az áram. — És a zsinórokra mutatott. Körülnézett még egyszer, és látva a két halálra rémült gyereket,

átfutott rajta a szégyenkezés hulláma. Megfordult, és kirohant a lakásból.

Holdvilágos éjszaka volt, tiszta, csendes. Mellékutcákba fordult, mert félt attól, hogy felesége csakugyan nyakára küldi a mentőket. Fáradtan ballagott végig a kihalt utcán, és gondolatai összevissza csapongtak, annyira izgatott volt még, hogy nem tudta rendezni őket. Eszébe jutott, hogy éhes, de ezt is elfelejtette, és a házakat kezdte nézni, a város jól ismert, régen megunt házait. A kirakatokban halványan pislogott a fény, és csak minden második oszlopon égett a lámpa. Eszébe jutott a szétvert ventilátor, és nem gondolt kötelezettségeivel, a hivatallal, a pénzzel, a rádióval, csak a vágyat érezte, hogy újra szelet kapjon a teste, érezte, szüksége van rá, hogy megbizonyosodjon, megtörténhet-e újból a csoda, ahányszor csak ő akarja. Érezte, hogy szükség van tehetségének újabb bizonyítékára önmaga előtt, és önkéntelenül a vár felé fordította lépteit.

Sietni kezdett, arra számított, hogy fönt a várban ilyenkor is szellő lengedez, vagy lehet, hogy éppen erős szél fúj, amit itt lenn nem is gyanítanak az emberek. Lihegve ért a várlepcsőkig, és ott egy kicsit kifújta magát, mielőtt nekivágott volna a lépcsősornak. Elég sötét volt, ezért lábait csak tapogatózva rakhatta egymás elé, kényszerítve volt rá, hogy itt lassabban haladjon. Különben sem volt értelme a rohanásnak, mert esetleg a fáradságtól nem tud majd megállni a szélben. Belül érezte a várakozás gyönyörét, érezte, hogy szüksége van teste zenéjére, vagy legalább csak egyszeri pendülésre, mint ópiumszívónak egy szippantásra. Érezte a tehetség terhét, a vágyat, hogy eleget tegyen saját magának, újra meggyőzze magát és visszaszerezze önbizalmát

Az egyik folyosóról gyöngye fuvallat érintette meg, éppen csak hogy bizsergést keltett benne. Megállt egy percre, és aztán semmivel se törődve, szaladni kezdett fölfelé a lépcsőkön, vaktában kapkodta lábait, s majdnem orra bukott néhányszor. Káromkodva lassított egy kicsit, de azért minden igyekezetét beleadta, hogy mielőbb fölérjen. A vágya uralkodott rajta, már nem is nagyon törte semmi másra a fejét, csak bensőjének ismerős apró remegését várta, a kezei zsibbadni kezdtek izgalmában, és diadallal jutott eszébe, hogy délután néhányszor hibátlanul eljátszotta a Boci, boci tarkát.

Amikor fölért a vár csúcsára, a torony kis térsége felé rohant, mert ott szokott a legerősebben fújni a szél. Felkiáltott meglepetésben: szélcsend volt, szellőcske se rebbent. Úgy fáj neki, mintha a természetet is vádolni lehetne ellenségeskedéssel, mintha csúfot űzött volna belőle. Lassan odament a párkányhoz, és lenézett a mélyen alatta fekvő városra. Zihált a melle. Nézte a várost, amelyet elbűvölhetett volna tehetségével, amelynek megmutathatta volna a csodát, s amely nem fogadta őt. Minden ok nélkül a hivatal jutott eszébe, aztán a szónokló igazgató a nagy mennyezeti kaucsukventilátor alatt, a felesége, róla a szétvert rádió, a zsinórokon csüngő ventilátor, és sóhajtott kétségbeesésében.

Pislogtak a városban a fények, s ő fájdalomában, kielégítetlen vágyában, elkeseredettségében kis híján sírva fakadt. Remegő szájjal

gondolt a csodára, amelyben maga sem hisz, annyira szokatlan jelenség, s annyira egyszerűen néztek el fölötte barátja meg a felesége, az emberek az utcán, pedig nem is tudhatták, hogy csakugyan tranzisztor-e vagy nem. Szükségét érezte, hogy azonnal megbizonyosodjon teste zenéjéről, a fuvallat ott a lépcsőkön csak fölingerelte, szeretne volna érezni a szél ellenállását, teste pendülését, egész valója ezt óhajtotta. Fölállt a párkányra, mert eszébe jutott, hogy ha esik az ember, akkor a levegő ellenállása miatt ugyanaz az eset forog fenn, mint mikor szélbe jut. Kiegyenesítette hátát, mélyet lélegzett, és leugrott a várfalról.

Testében az apró remegés csakugyan zenévé változott, megpendült a teste, s gyönyörrel érezte, hogyan zeng hárfazúgáshoz hasonlóan egész valója, a mély zengést kifeszített ujjainak élesebb, gitárszót idéző, tiszta hangjai kísérték.